

Analyse av nasjonale prøver for 8. og 9. trinn 2019

Høsten 2019 gjennomførte ca. 60 000 elever på 8. trinn nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk. I tillegg gjennomførte ca. 60 000 elever på 9. trinn de samme prøvene i lesing og regning.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 06.11.2019

Formålet med nasjonale prøver er å gi skolen kunnskap om elevenes ferdigheter i lesing, regning og engelsk. Informasjonen fra prøvene skal danne grunnlag for undervisvurdering og kvalitetsutvikling på alle nivåer i skolesystemet. Det er fem mestringsnivåer på 8. og 9. trinn. Flere resultater for kommuner og skoler.

Sammendrag

- Det er i snitt ingen endringer nasjonalt i elevenes prestasjoner på 8. trinn.
- Flere gutter enn jenter presterer på de høyeste mestringsnivåene i regning, mens i lesing er det flest jenter på de høyeste mestringsnivåene. I engelsk presterer guttene og jentene mer jevnt.
- Forskjellen mellom jenter og gutter i regning øker sammenlignet med i fjor.
- Det er kun marginale endringer i prestasjonene i de fleste fylkene og i de største kommunene.
- Andelen elever som deltar på nasjonale prøver endrer seg lite fra i fjor.

Måling av utvikling over tid

Måling av utvikling over tid for prøvene i engelsk og regning startet i 2014, og i 2016 for leseprøven. Dette innebærer at grensene for hvert av mestringsnivåene for prøvene i engelsk og regning ble fastsatt i 2014. I

lesing ble disse grensene satt i 2016. Dette gjør at vi kan se om resultatene endrer seg fra år til år, men først etter flere år kan vi si noe om hva som er en trend.

For å kunne måle utvikling over tid, trenger vi en felles skala. For å få til dette, lenker vi prøvene fra ulike år sammen ved hjelp av såkalte ankeroppgaver. Et lite og tilfeldig utvalg elever gjennomfører en versjon av prøven som inneholder både ankeroppgaver og oppgaver som er felles med den prøven resten av elevene gjennomfører.

Nasjonale resultater

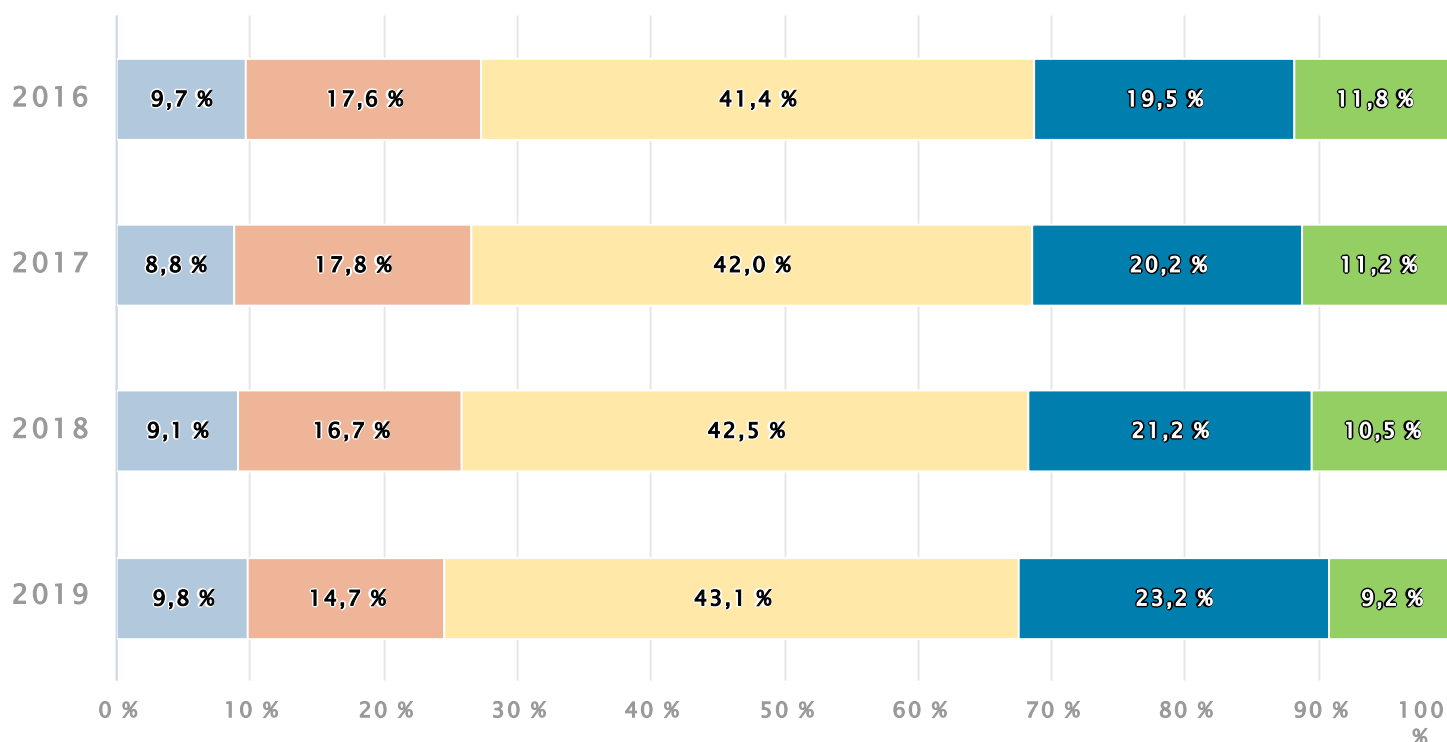
Små endringer i prestasjoner over tid

Det er ingen endring i gjennomsnittlig skalapoeng i lesing, regning og engelsk fra vi startet å måle utvikling over tid og frem til 2019. Andelen elever på de to laveste mestringsnivåene (nivå 1 og 2) i lesing har fra 2016 til 2019 gått svakt, men jevnt ned, fra 28 til 25 prosent. Andelen elever på laveste mestringsnivå (nivå 1) i regning gikk litt ned fra 2014 til 2015, men endrer seg ikke ytterligere fra 2015 til 2019. Den lille nedgangen i andelen elever på laveste mestringsnivå fra 2014 til 2015 skyldes trolig at antall oppgaver i regneprøven ble redusert fra 58 til 50. I engelsk har andelen elever på de to laveste mestringsnivåene gått ned fra 28 prosent i 2014 til 26 prosent i 2019.

Elever på 8. trinn i lesing, fordelt på mestringsnivå, 2016–2019. Prosent.

Mestringsnivå 1 ● Mestringsnivå 2 ● Mestringsnivå 3 ● Mestringsnivå 4 ● Mestringsnivå 5 ●

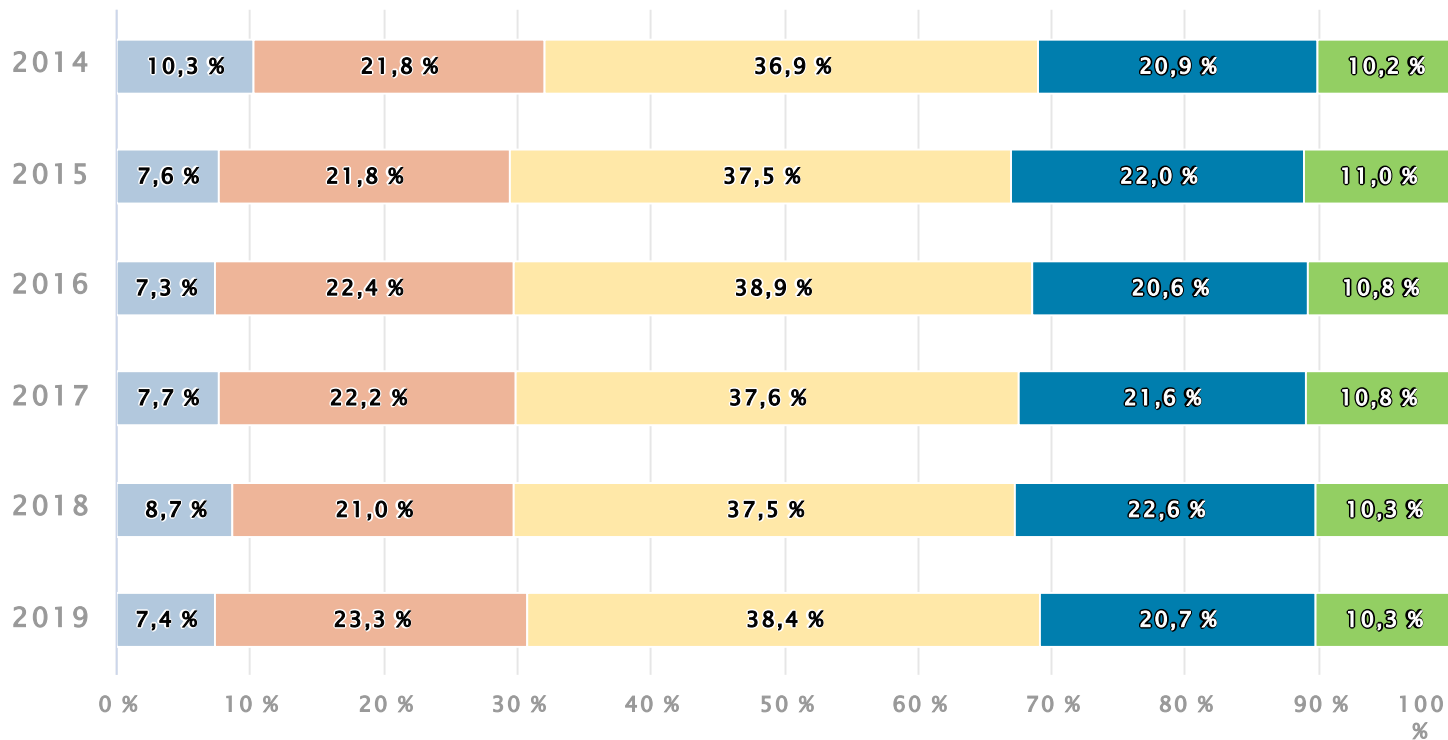
Vis diagram

Vis tabell

Elever på 8. trinn i regning, fordelt på mestringsnivå, 2014–2019. Prosent.

Mestringsnivå 1 ● Mestringsnivå 2 ● Mestringsnivå 3 ● Mestringsnivå 4 ● Mestringsnivå 5 ●

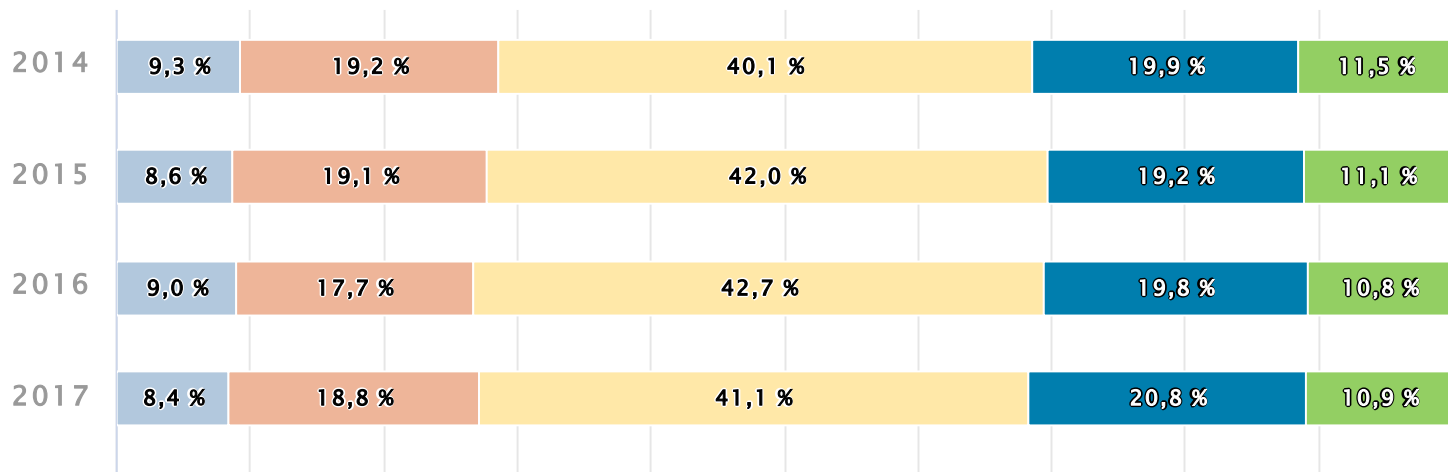
Vis diagram

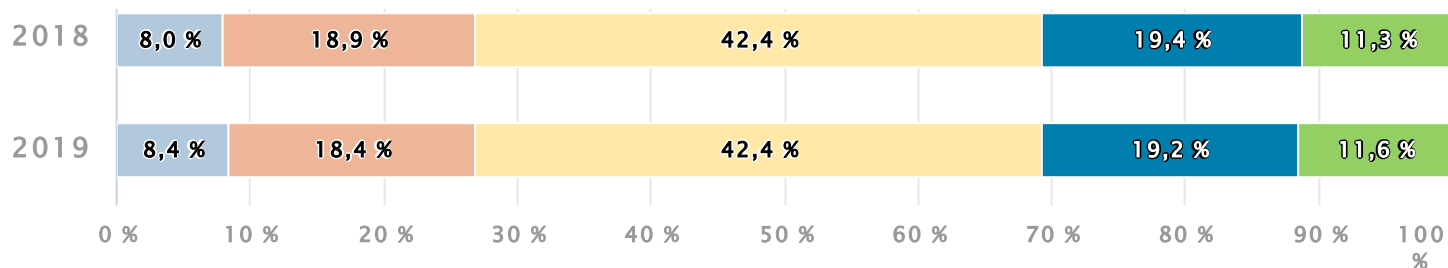
Vis tabell

Elever på 8. trinn i engelsk, fordelt på mestringsnivå, 2014–2019. Prosent.

Mestringsnivå 1 ● Mestringsnivå 2 ● Mestringsnivå 3 ● Mestringsnivå 4 ● Mestringsnivå 5 ●

Vis diagram

Vis tabell

Fordeling på mestringsnivå for 8. og 9. trinn i lesing og regning i 2019

Elever på 9. trinn gjennomfører de samme nasjonale prøvene i lesing og regning som elever på 8. trinn. Elevene på 9. trinn presterer i snitt fire skalapoeng mer i regning og lesing enn elevene på 8. trinn. Fordi elevene på 9. trinn har gått ett år lenger på skolen, og er ett år eldre, samsvarer dette med vår forventning om at de vil prestere bedre på prøven enn elevene på 8. trinn.

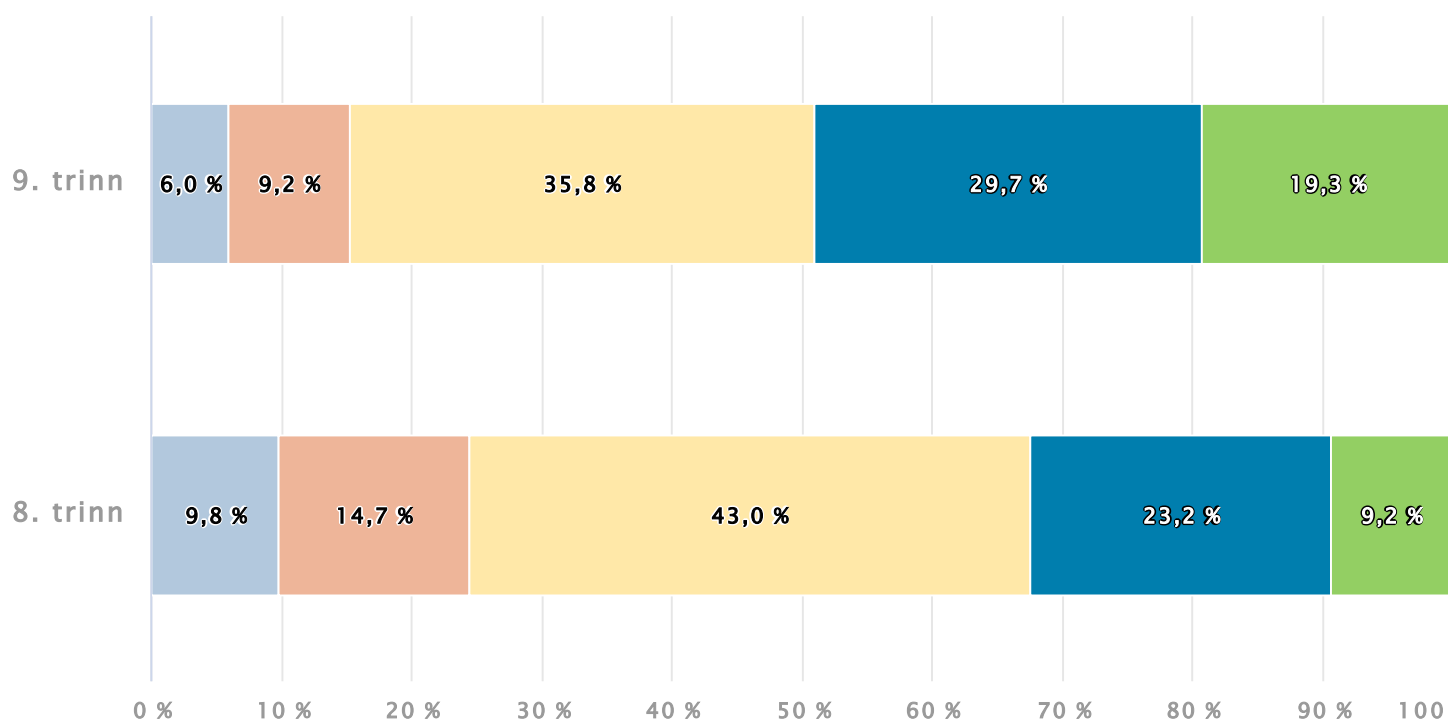
Andelen elever som presterer på laveste mestringsnivå på 9. trinn er redusert, og det er dobbelt så mange som presterer på høyeste mestringsnivå, sammenlignet med på 8. trinn.

Vi ser tilsvarende forskjeller i lesing og regning når vi måler ferdighetene til det samme elevkullet på 8. trinn i 2018 og 9. trinn i 2019.

Elever på 8. og 9. trinn i lesing, fordelt på mestringsnivå, 2019. Prosent.

Mestringsnivå 1 ● Mestringsnivå 2 ● Mestringsnivå 3 ● Mestringsnivå 4 ● Mestringsnivå 5 ●

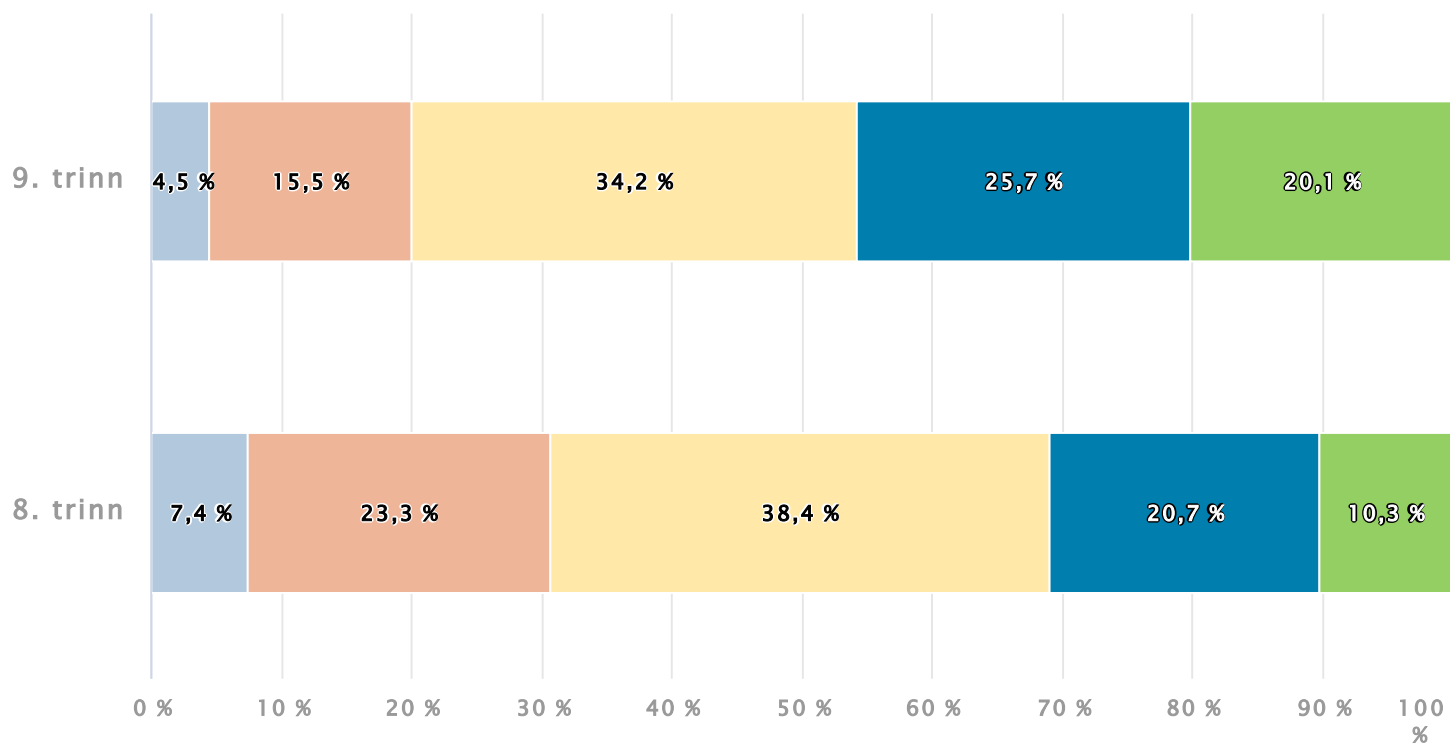
Vis diagram

Vis tabell

Elever på 8. og 9. trinn i regning, fordelt på mestringsnivå, 2019. Prosent.

Mestringsnivå 1 ● Mestringsnivå 2 ● Mestringsnivå 3 ● Mestringsnivå 4 ● Mestringsnivå 5 ●

Vis diagram

Vis tabell

Lite endring i andelen som deltar på nasjonale prøver fra i fjor

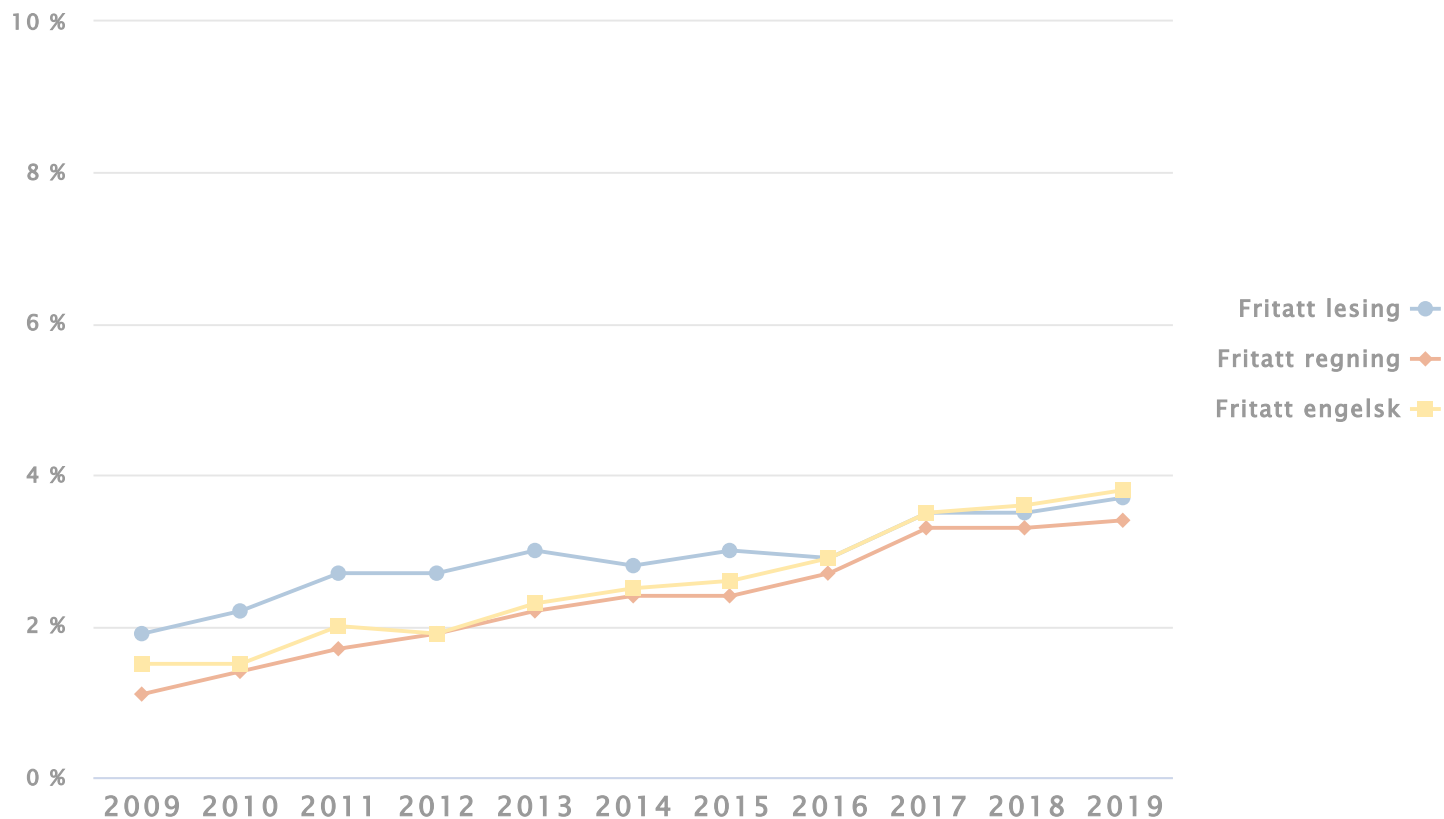
Deltakelsen på de tre nasjonale prøvene på 8. trinn er generelt høy, 95 prosent. Skolene fritar kun 3,7 prosent av elevene i lesing, 3,8 prosent i engelsk, og 3,4 prosent i regning.

Elever som er fritatt fra nasjonale prøver har et enkeltvedtak om spesialundervisning eller særskilt språkopplæring. Elevene blir fritatt når det er klart at resultatet fra prøven ikke vil ha noen betydning for den videre opplæringen til eleven. I tillegg til fritatte elever, er det også elever som ikke deltar på prøvene på grunn av dokumentert eller udokumentert fravær. På 8. trinn utgjør de som ikke deltar i overkant av én prosent i 2019, noe som tilsvarer rundt 700-900 elever.

Det er en liten økning i andelen elever som fritas på leseprøven og regneprøven, 0,2 prosentpoeng opp, fra 2018 til 2019. Andelen som ikke deltar er stabil.

På 9. trinn endrer andelen som fritas seg lite fra i fjor. I lesing og regning fritas henholdsvis 3,8 og 3,6 prosent av elevene.

Elever som fritas fra nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk på 8. trinn, 2009–2019.

Vis diagram

Vis tabell

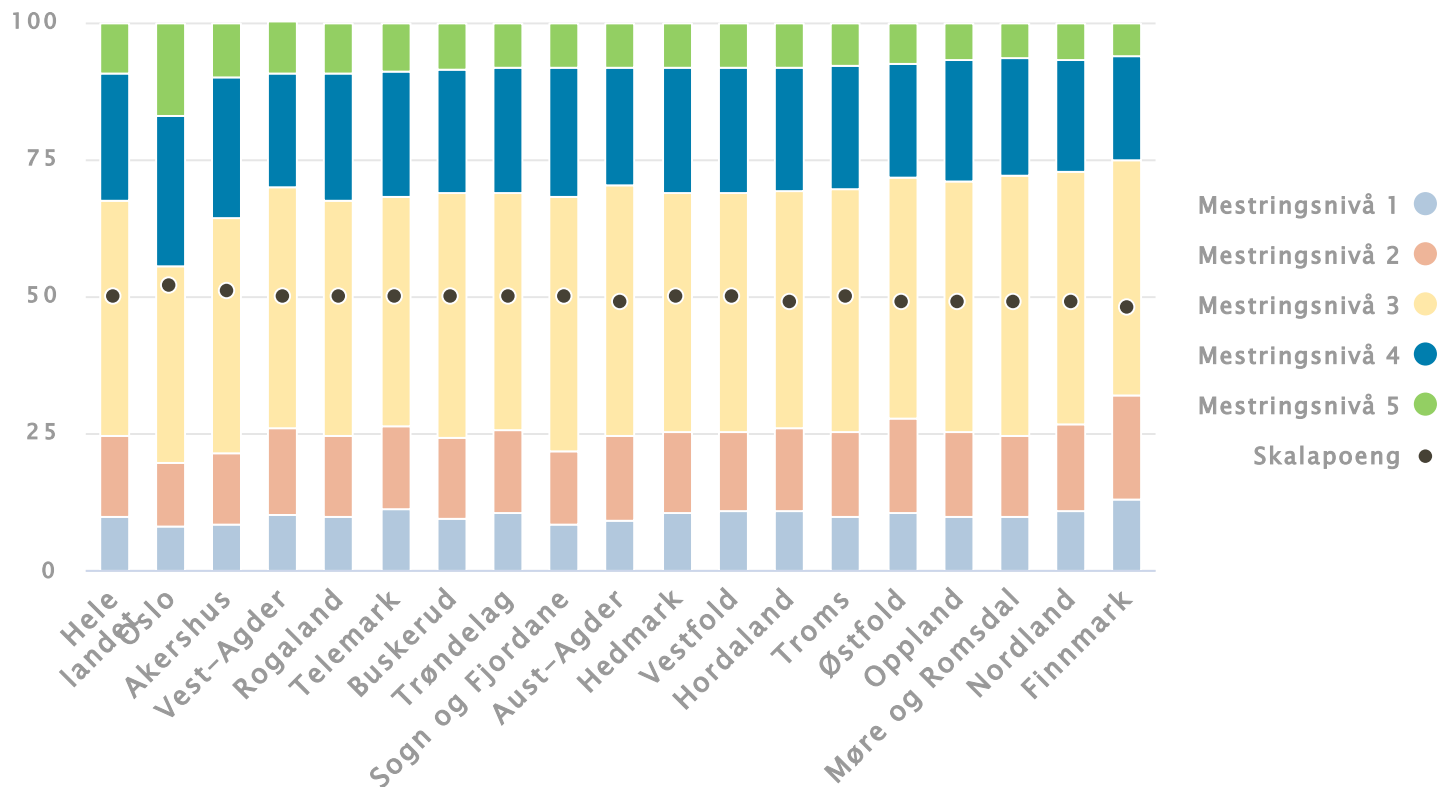
Resultater for fylker

Lite endringer i elevenes prestasjoner for fylkene

Fra vi startet å måle utvikling over tid, i 2014 for regning og engelsk, og i 2016 for lesing, og frem til 2019, har det kun vært marginale endringer i elevenes prestasjoner i de ulike fylkene.

Det skiller fem skalapoeng mellom fylkene med høyest og lavest poeng i engelsk og regning, og fire poeng i lesing. Fordelingen av elever på mestringsnivå viser tydelig at andelen elever på høyeste mestringsnivå varierer mest mellom fylkene. Når vi sorterer fylkene etter andelen elever på høyeste mestringsnivå, er det særlig Oslo som skiller seg ut. I Oslo presterer 17 prosent av elevene på høyeste mestringsnivå i lesing, mens andelen elever på høyeste mestringsnivå i de andre fylkene varierer mellom 6 og 10 prosent. Når det gjelder andelen elever på laveste mestringsnivå, er forskjellen mellom Oslo og de andre fylkene ikke like stor. Vi ser det samme mønsteret også for engelsk og regning.

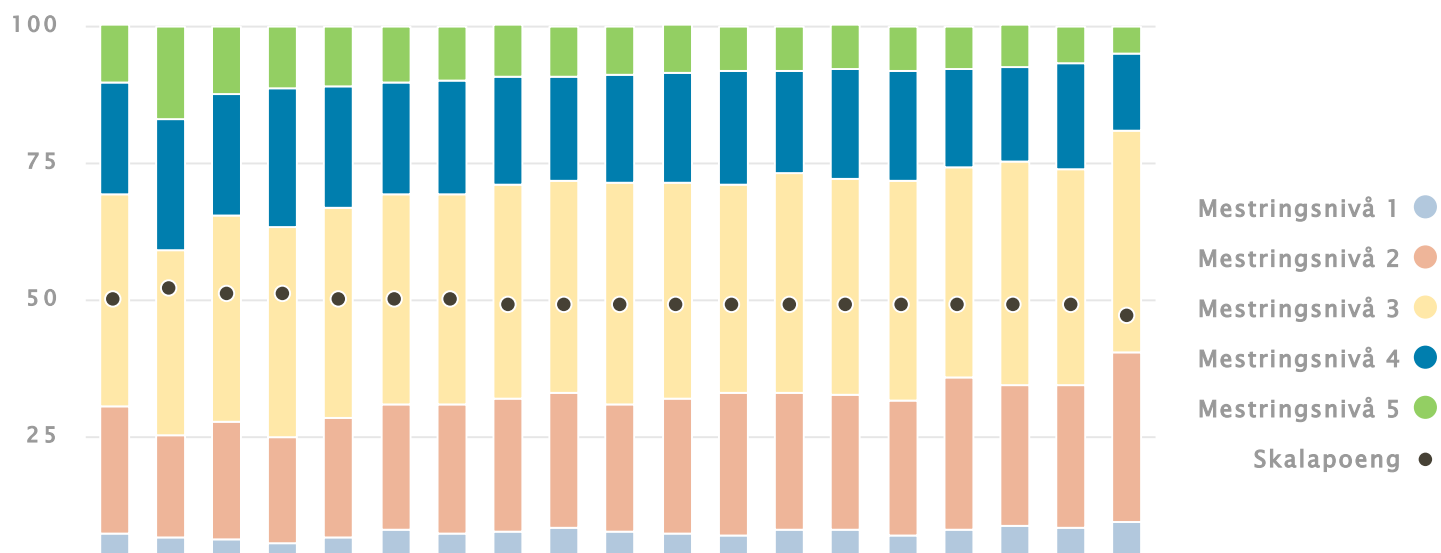
Gjennomsnittlige skalapoeng og elever fordelt på mestringsnivå for fylker, lesing 8. trinn, 2019. Prosent.

Vis diagram

Vis tabell

Gjennomsnittlige skalapoeng og elever fordelt på mestringsnivå for fylker, regning 8. trinn, 2019. Prosent.

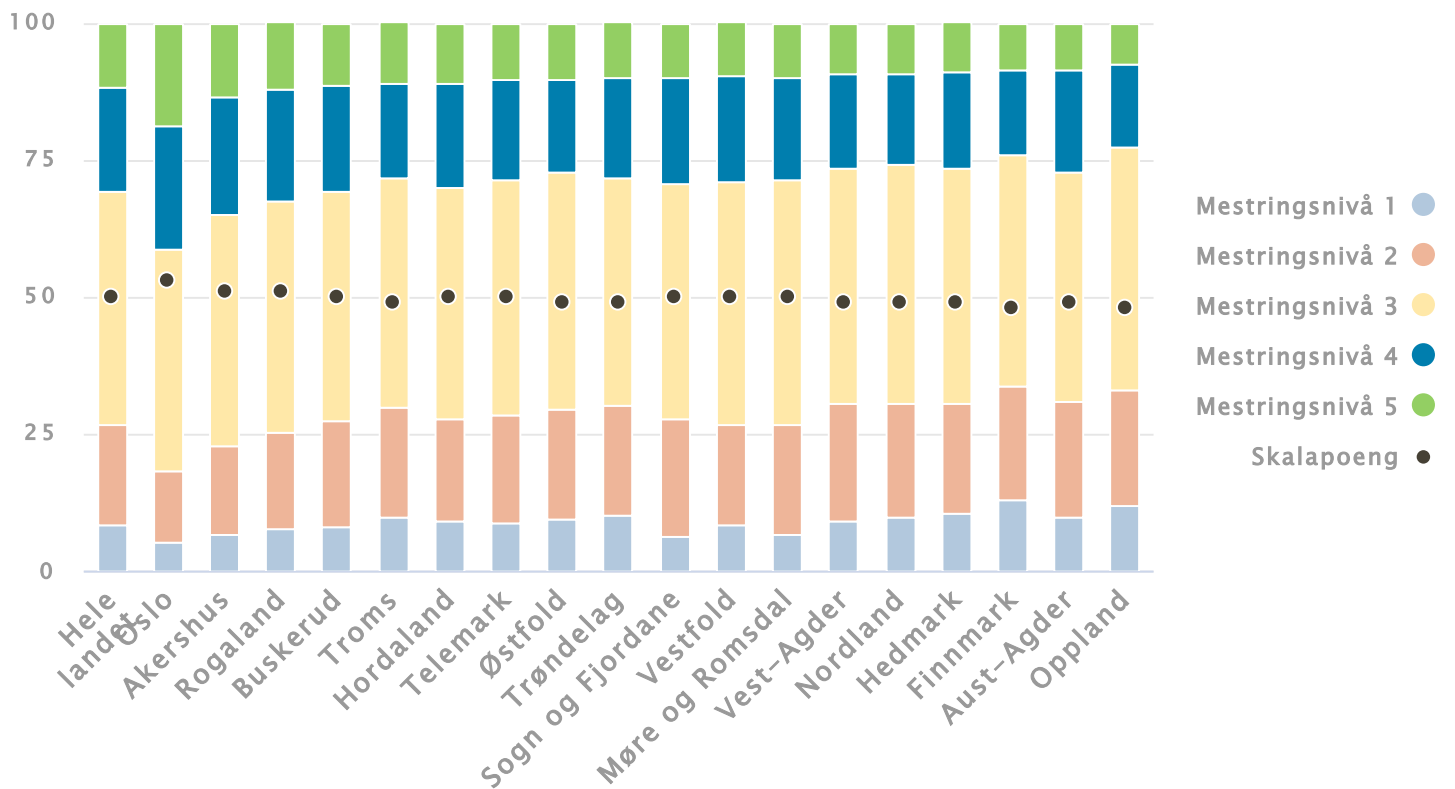

Vis diagram

Vis tabell

Gjennomsnittlige skalapoeng og elever fordelt på mestringsnivå for fylker, engelsk 8. trinn, 2019. Prosent.

Vis diagram

Vis tabell

Deltakelsen på nasjonale prøver på 8. trinn varierer mellom fylkene

Fritaksprosenten varierer fra seks prosent i noen fylker til to prosent i andre fylker. Andelen elever som ikke deltar varierer fra tre til en halv prosent. Akershus skiller seg ut ved å ha lavest fritaksandel, og Aust-Agder ved å ha høyest fritaksandel, på alle prøvene. Finnmark, Hedmark og Nordland har høyest andel som ikke deltar.

Andelen elever som er fritatt eller ikke har deltatt for alle fylkene.

Når det gjelder andel elever som er fritatt, er det gode grunner til at denne varierer mellom fylkene. Hvor mange elever som fritas i et fylke, har nær sammenheng med hvor mange elever i fylket som har vedtak om særskilt språkopplæring eller spesialundervisning. Det er derimot ingen gode grunner til at andelen som ikke deltar skal variere mellom fylkene i så stor grad.

Resultater for de ti største kommunene

Elevenes prestasjoner i de ti største kommunene endrer seg marginalt fra vi startet å måle utvikling over tid og frem til 2019.

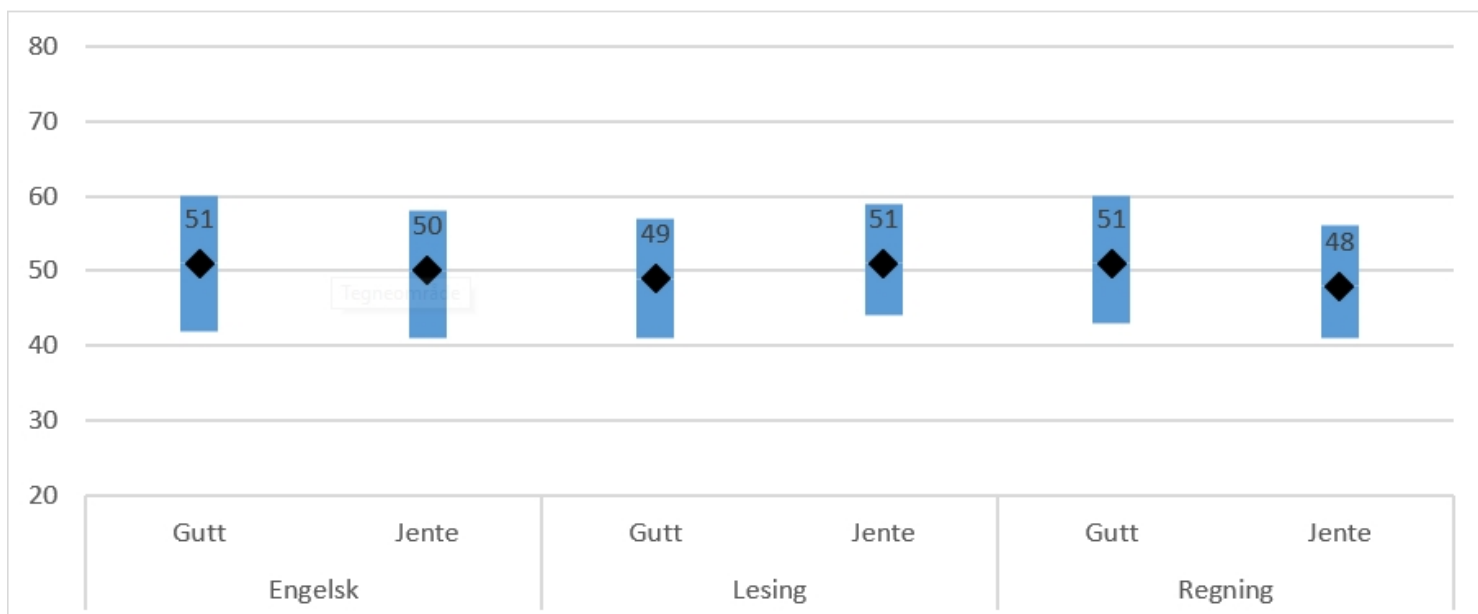
Resultatene for de største kommunene.

Forskjeller mellom gutter og jenter

Større forskjell mellom jenter og gutter i regning

Jentene presterer i snitt to skalapoeng mer enn guttene i lesing. I engelsk presterer guttene ett skalapoeng mer enn jentene. I regning presterer jentene ett skalapoeng lavere enn i fjor, slik at guttene nå presterer tre skalapoeng mer enn jentene.

Gjennomsnittlige skalapoeng og spredning på nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk for gutter og jenter på 8.trinn, 2019.

Det er generelt litt flere jenter enn gutter som presterer på mellomste mestringsnivå. I lesing er det flere jenter enn gutter som presterer på de to høyeste mestringsnivåene, mens det er omvendt i regning. Det er også færre jenter enn gutter, 2 000 jenter og 3 800 gutter, som presterer på laveste nivå i lesing. I regning er det 1 900 gutter og 2 500 jenter på laveste mestringsnivå. I engelsk skiller det lite mellom jenter og gutter i andelen på laveste mestringsnivå.

I lesing ser vi at andelen jenter på de to øverste mestringsnivåene øker svakt fra 2016 til 2019, mens det endrer seg lite for guttene. Samtidig har både andelen gutter og jenter på de to laveste mestringsnivåene gått noe ned.

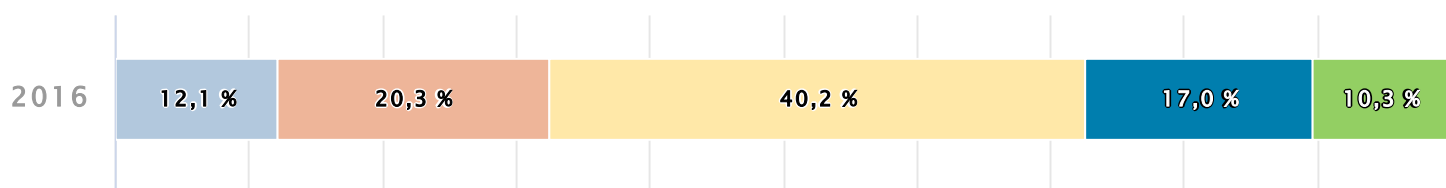
I perioden fra 2014 til 2019 har andelen gutter på de to laveste mestringsnivåene i engelsk beveget seg nedover fra 29 til 25 prosent, mens det har vært stabilt for jentene.

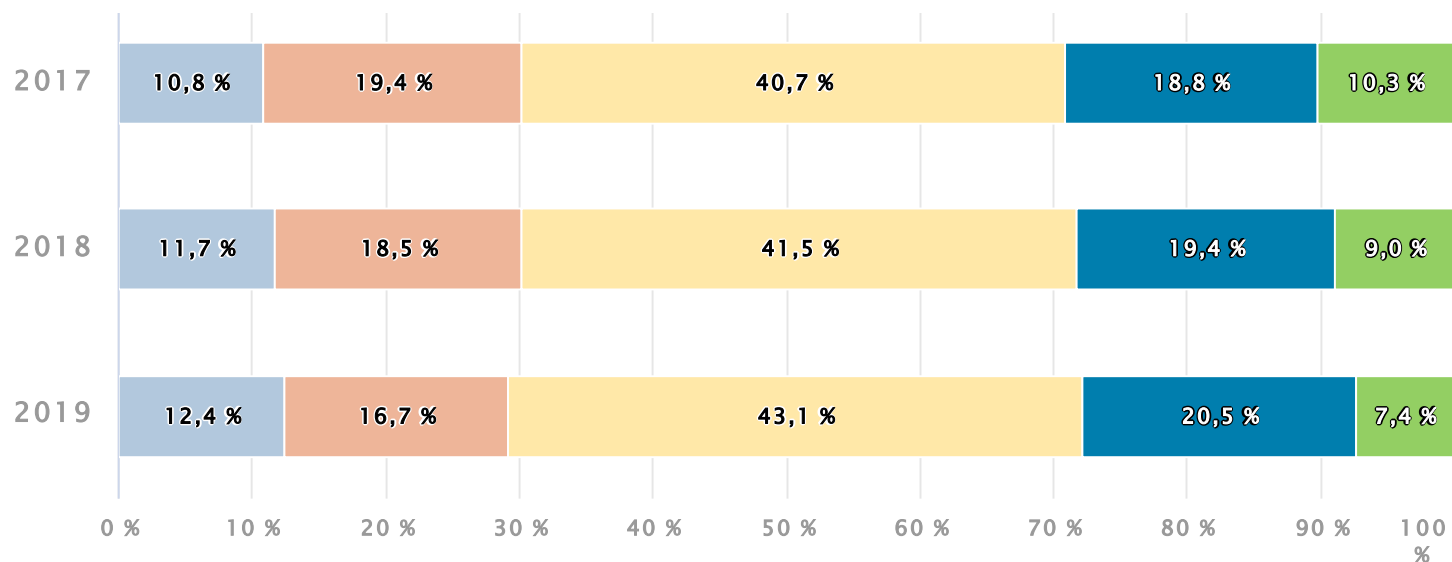
I regning går andelen jenter på de to høyeste mestringsnivåene ned med 5,4 prosentpoeng siste år, mens andelen gutter på de to høyeste mestringsnivåene går opp med 1,5 prosentpoeng. I tillegg går andelen jenter på de to laveste mestringsnivåene opp med 3,7 prosentpoeng, mens andelen gutter på de to laveste mestringsnivåene går ned med 1,7 prosentpoeng.

Totalt sett gir dette inntrykk av at kjønnsforskjellene har økt svakt fra vi startet å måle utvikling over tid.

Gutter fordelt på mestringsnivå i lesing for elever på 8.trinn. 2016–2019. ☰

Mestringsnivå 1 ● Mestringsnivå 2 ● Mestringsnivå 3 ● Mestringsnivå 4 ● Mestringsnivå 5 ●

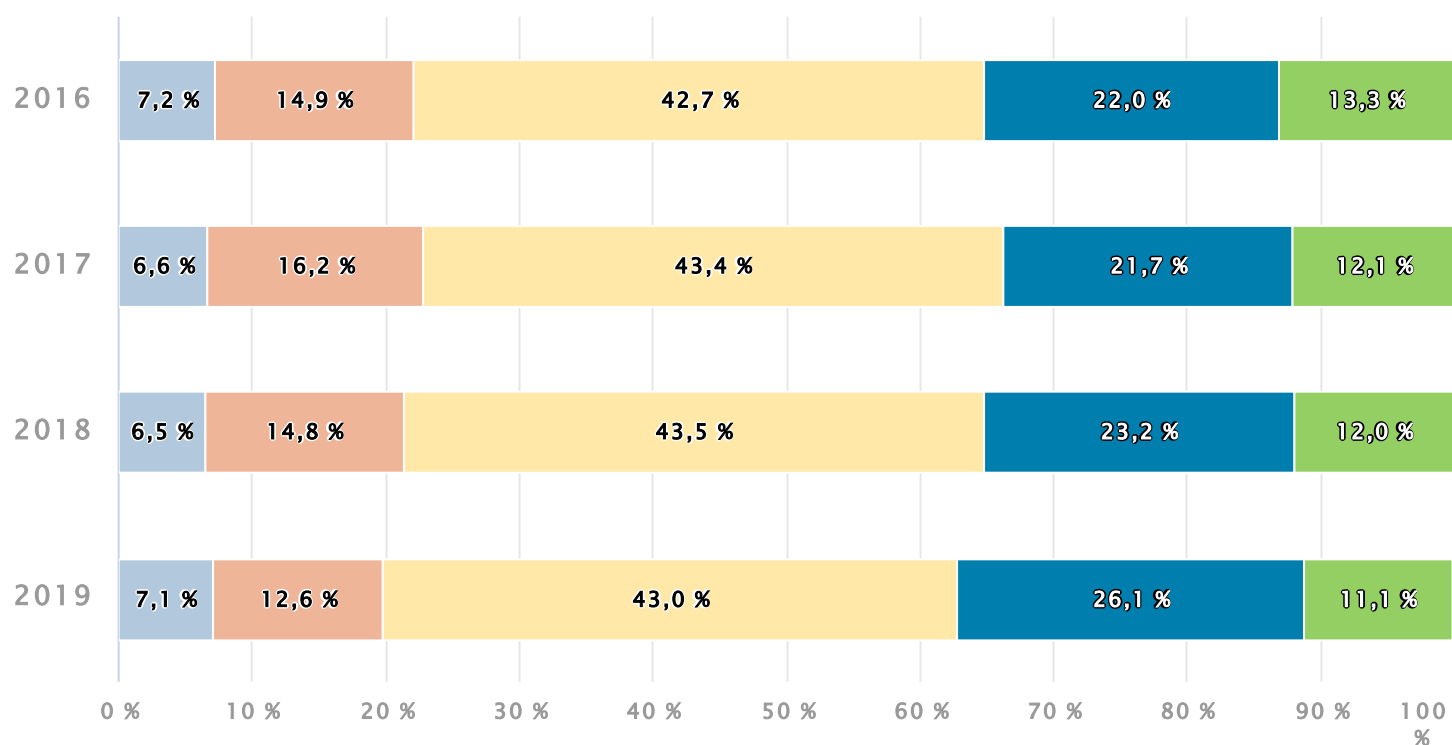

Vis diagram

Vis tabell

Jenter fordelt på mestringsnivå i lesing for elever på 8.trinn. 2016–2019. ☰

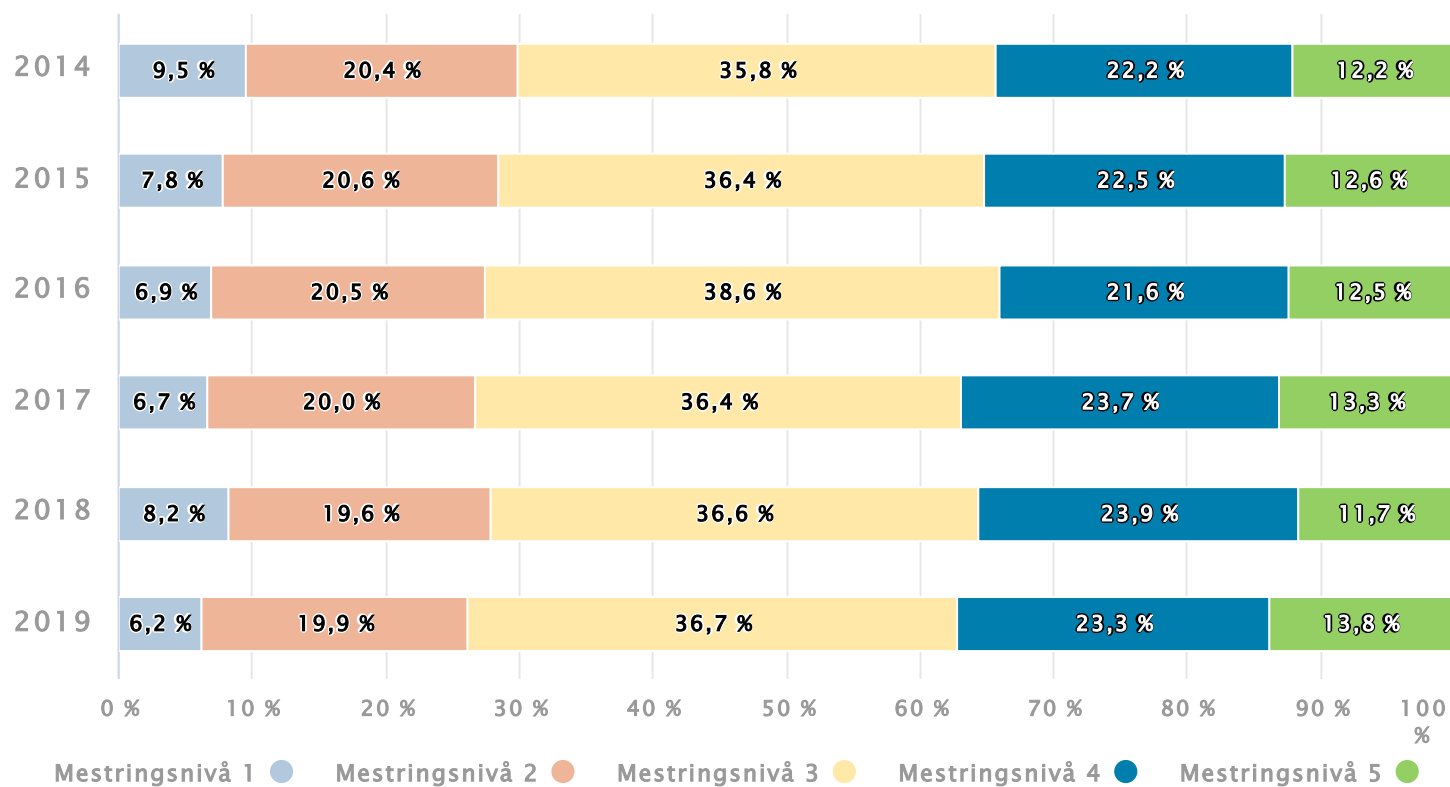
Mestringsnivå 1 ● Mestringsnivå 2 ● Mestringsnivå 3 ● Mestringsnivå 4 ● Mestringsnivå 5 ●

Vis diagram

Vis tabell

Gutter fordelt på mestringsnivå i regning for elever på 8. trinn. 2014–2019

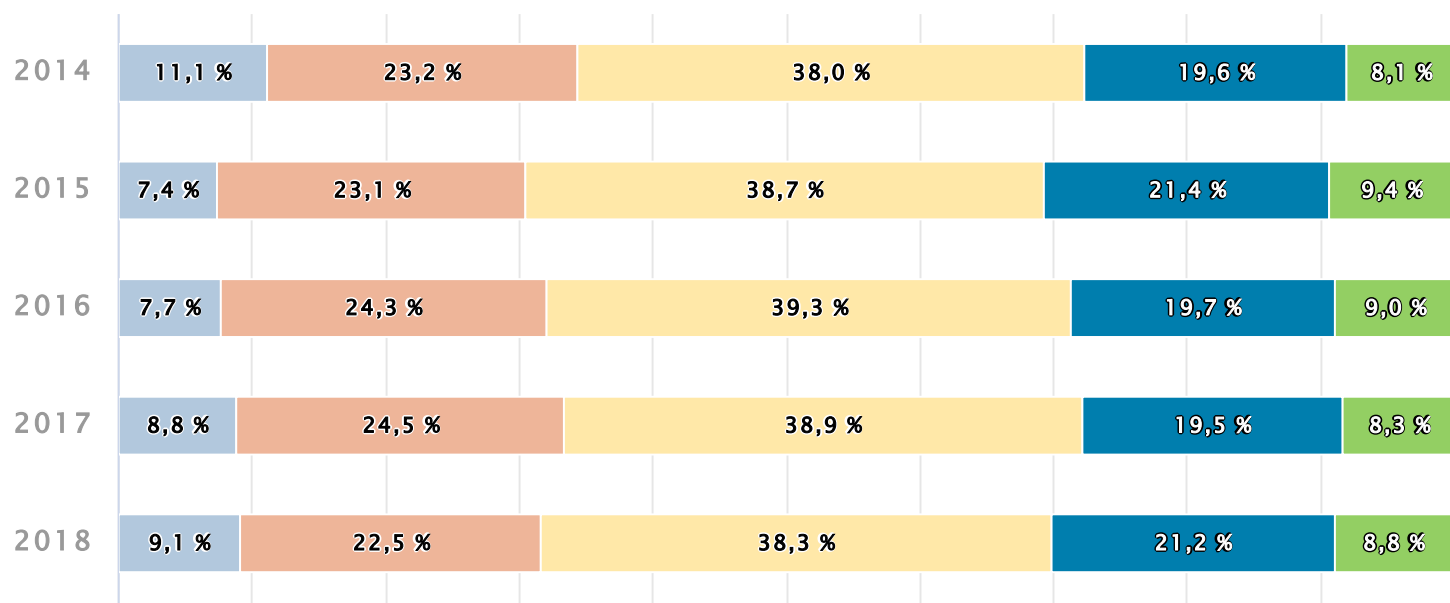

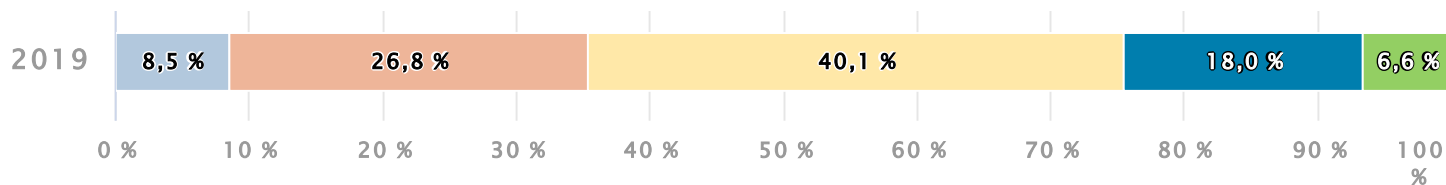
Vis diagram

Vis tabell

Jenter fordelt på mestringsnivå i regning for elever. 2014–2019

Mestringsnivå 1 ● Mestringsnivå 2 ● Mestringsnivå 3 ● Mestringsnivå 4 ● Mestringsnivå 5 ●

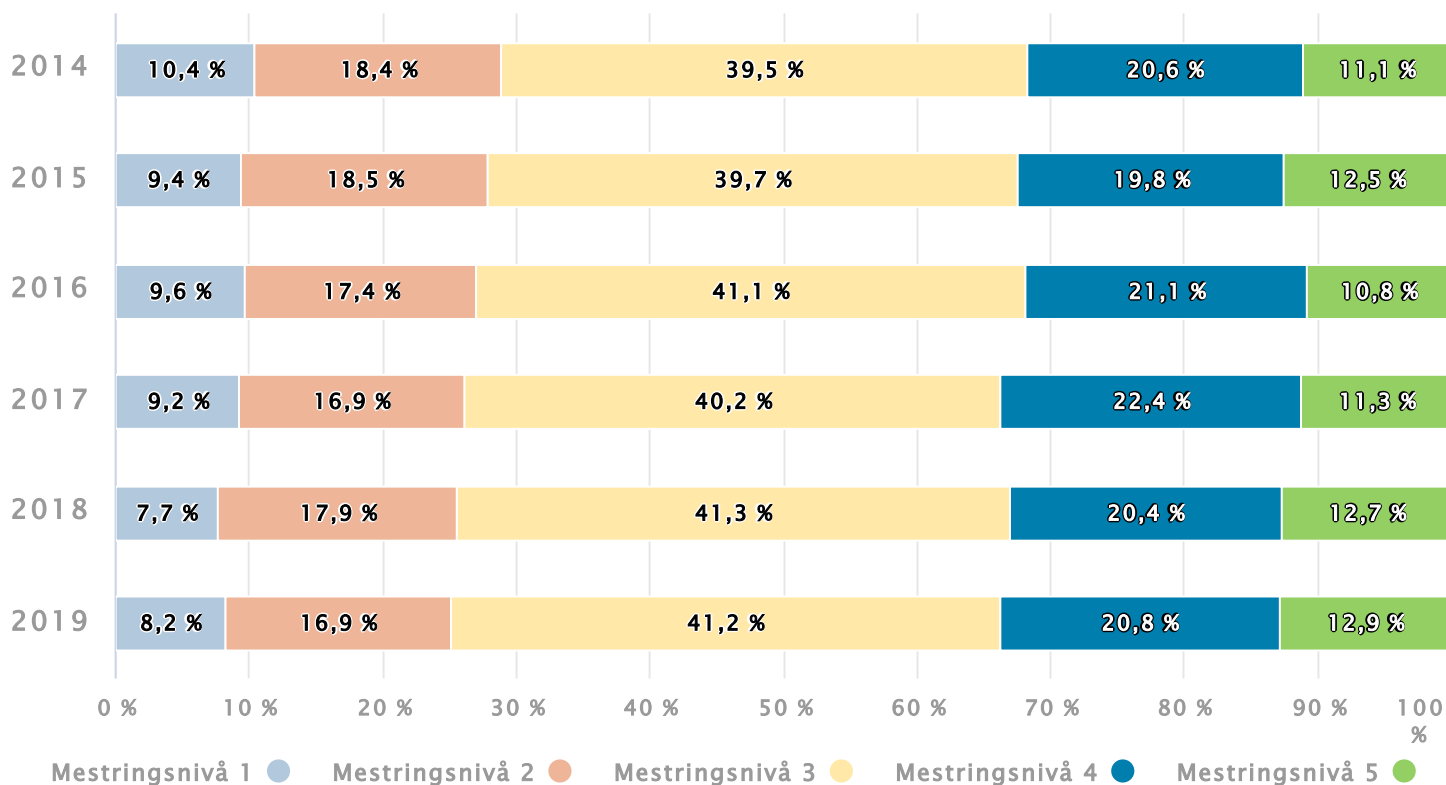

Vis diagram

Vis tabell

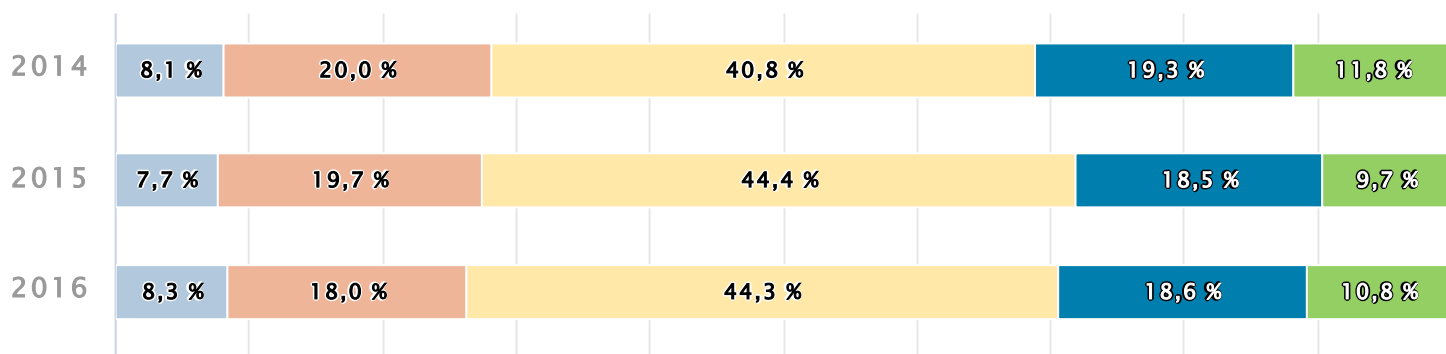
Gutter fordelt på mestringsnivå i engelsk for elever på 8.trinn. 2014-2019. ≡

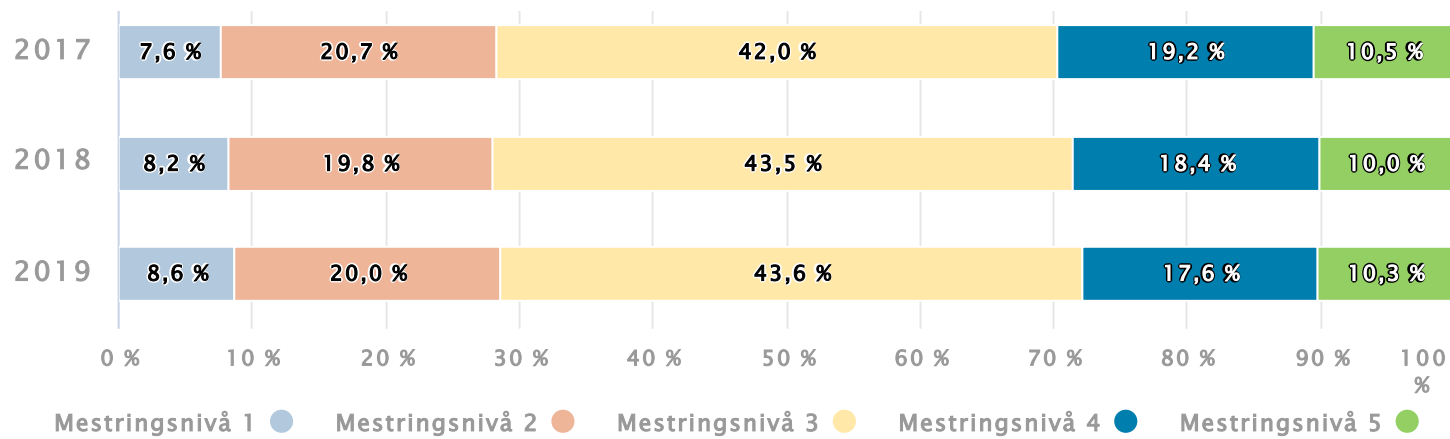

Vis diagram

Vis tabell

Jenter fordelt på mestringsnivå i engelsk for elever på 8.trinn. 2014-2019. ≡

Vis diagram

Vis tabell